

Franckesche Stiftungen zu Halle

Adami Rechenbergi[i] Svmmarivm Historiae Ecclesiasticae

Rechenberg, Adam

Vitembergae, MDCCLXVII

VD18 12484725

Caput III De Seculo VI Christiano

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha55-1-213274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha55-1-213274)

PERIODVS II

HISTORIAE ECCLESIASTICAE

CAPVT III

DE

SECVLO VI CHRISTIANO

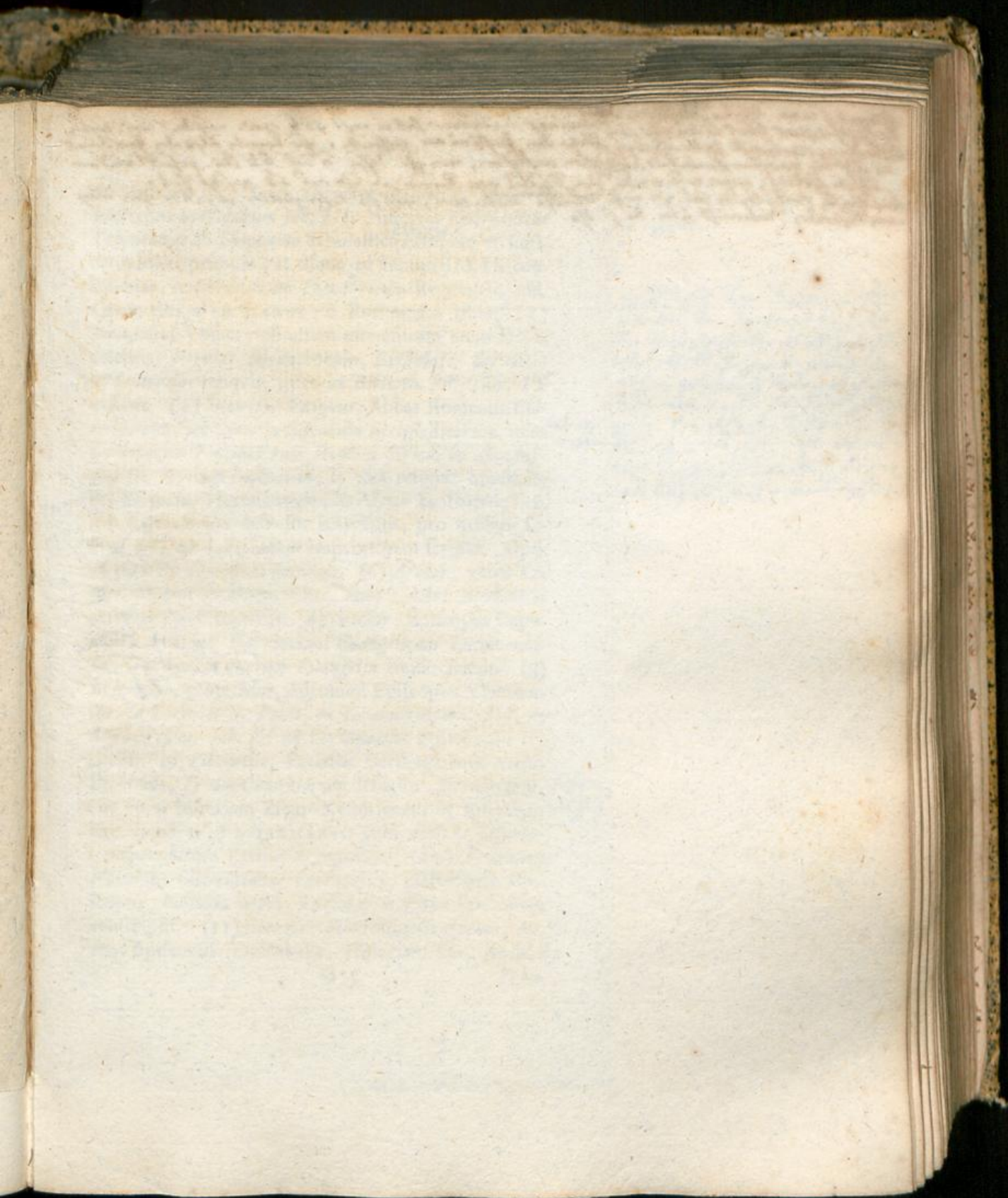
§. I.

Sextum Seculum, cuius res Ecclesiasticas strictim enarrare pergemus, ob factiones Eutychianorum ualde turbulentum fuit; rupta tam in Occidente, quam Oriente Ecclesiae pace, misereque labe-
factata fide Christiana. Quae tamen inter istas turbas ad peregrinas gentes *Mengrelianas*, ^{uouum terra} tunc *Lazica* re-
gione nominata, *Homeritas*, *Aethiopes*, *Armenos*, *Anglo-Saxones*, latius propagata fuit. Vid. *Magdeb. Cent. VI, c. 2*, *HOTTINGERI Historia Sacra* huius seculi cap. VI, sect. I.

§. 2. Caeterum si seculum hoc cum duobus antecedentibus contendas, sterile ob inopiam praestantium *SCRIPTORVM* et *DOCTORVM*, ingruente quippe magis magisque barbarie, censi debet.

§. 3. Inter *Latinos* Scriptores celebriores fuerunt (1) *Fulgentius Afer*, *Augustini* discipulus, Episcopus Rulpen-
sis, cum *Fulgentio Ferrando*, qui *Breuiationem Canonum Ecclesiasticorum* etiam hoc seculo conscripsit, non confundendus; uir doctrina et mo-
rum sanctitate insignis, qui aduersus Arianos, et multa alia scripsit, ut in operibus eius uidere est. (2) *Mar-*

CHS

[illegible]

cus Aurelius Cassiodorius, Senator Romanus, autor est
 nariarum *Epistolarum Lib. XII. Historiae Ecclesiasticae*
Tripartitae ab *Epiphanio Scholastico* exceptae et Latine
 redditae primum, ac usque ad annum *DXIX* con-
 tinuatae, it. *Chronici ad Theodoricum Regem* etc. uid.
 Opera eius a *IO. GARRETO* Rothomagi edita.† (3) *Benedictus*
Vmber, ob uitam monasticam anno *DXL*
 celebris, *Regulas Monachorum, Epistolas, Sermones*
 et *Sententias* reliquit, quae in *Biblioth. PP. Tom. IX*
 exstant. (4) *Dionysius Exiguus*, Abbas Romanus, *Col-*
lectionem siue *Codicem Canonum Ecclesiasticorum*, item *latine*
Decretorum Pontificiorum Rom. a Siricio ad Anastasi-
um II, Cyclog Paschalem, et alia reliquit opuscula.
 (5) *Faundus Hermianensis*, in Africa Episcopus, *Tri-*
um Capitulorum defensor acerrimus, pro quibus *Li-*
bros XII ad Iustinianum Imperatorem scripsit. Ope-
 ra eius Parisiis edita prostant. (6) *Arator*, gente Li-
 gur, Orator et Poëta Christianus, *Actus Apostolicos*
 carmine epico expressit. (7) *Victor*, Episcopus Capu-
 anus, *Ammonii Harmoniam Euangelicam* Latine uer-
 tit, *Catenam in quatuor Euangelia* confarcinauit. (8)
Primasius, gente Afer, Adrumeti Episcopus, *Commen-*
tar. in Epistolas S. Pauli, in Iohannis Apocalypsin, et
de Haeresibus Lib. III ad Fortunatum Episcopum re-
 liquit. (9) *Liberatus*, Ecclesiae Carthaginensis Archi-
 diaconus, *Trium Capitulorum* defensor, *Breniarium*, *scri-*
 (sic enim historiam suam Nestorianam et Eutychia-
 nam appellat,) a *GARNERIO* cum *notis et disserta-*
tionibus editum Parisiis composuit. (10) *Venantius*
Honorius Clementianus Fortunatus, Pictauiensis Epi-
 scopus, *Poëmata uaria, Epistolas et Vitas Sanctorum*
 conscripsit. (11) *Georgius Florentius Gregorius*, Ar-
 chi-Episcopus Turonensis, *Historiam siue Annales*
 G 5 Fran-

Francicorum, Lib. X de Gloria Martyrum et Confessorum et alia scripsit. Vid. Biblioth. PP. Tom. XI. (12) *Gregorius I, Magnus* a rebus gestis dictus, Episcopus, seu Pontifex Romanus, uir pietate et eruditione pro captu huius aevi insignis, multa scripsit, quae coniunctim uariis locis edita prostant. (13) *Isidorus Iunior*, Hispalensis dictus, inter eruditiores huius aevi scriptores referendus, *Chronicon Historiarum Gothorum, Vandalorum et Sueuorum*, Lib. XX *Originum*, et alia scripsit. Opera eius coniunctim edita Parisiis et Coloniae¹⁶¹⁷ prostant. (14) Addimus Philosopho Theologum, *Anicium Manlium Torquatum Seuerinum Boethium*, siue *Boëtium*, Romanum, qui in carcere *Libros V de Consolatione Philosophica* non tantum scripsit; sed etiam de TRINITATE et aduersus *Eutychen* ac *Nestorium*. Denique agmer claudat *Iordanus* siue *Iordanus*, gente Gothus, Episcopus Rauennatensis, qui de *Rebus Geticis*, siue *Historiam Gothorum*, item de *Regnorum et Temporum successione* scripsit. Vid. VOS-
SIVM de Histor. Latin. Lib. II, c. 20.

§. 4. Inter Graecos collocamus (1) *Seuerum*, Patriarcham Antiochenum, multarum *Epistolarum*, *Homiliarum* et *Commentariorum* in facram Scripturam, qui in *Catenis Graecis* allegantur, autorem. (2) *Theodorum*, Ecclesiae Constantinopolitanae lectorem, qui *Libros Historiae Ecclesiasticae* collegit, a ROB. STEPHANO ET H. VALESIO editos. (3) *Procopium Gazacum*, Sophistam, qui *Commentaria in Aetateuchum*, *Scholia in Lib. IV Reg.* et alia *in Enyrtica* reliquit. (4) *Simeonem*, *Stylitem* ab habitaculo, *Iuniorem* ab aetate dictum, de quo uide *Euangelium Lib. V, c. 21*, et LEON. ALLATIVM *Diatrib. de Simeonum scriptis*. (5) *Procopium Palaestinum*, Sophistam seu Rhetorem, qui de *Bello Persico*,

[illegible]

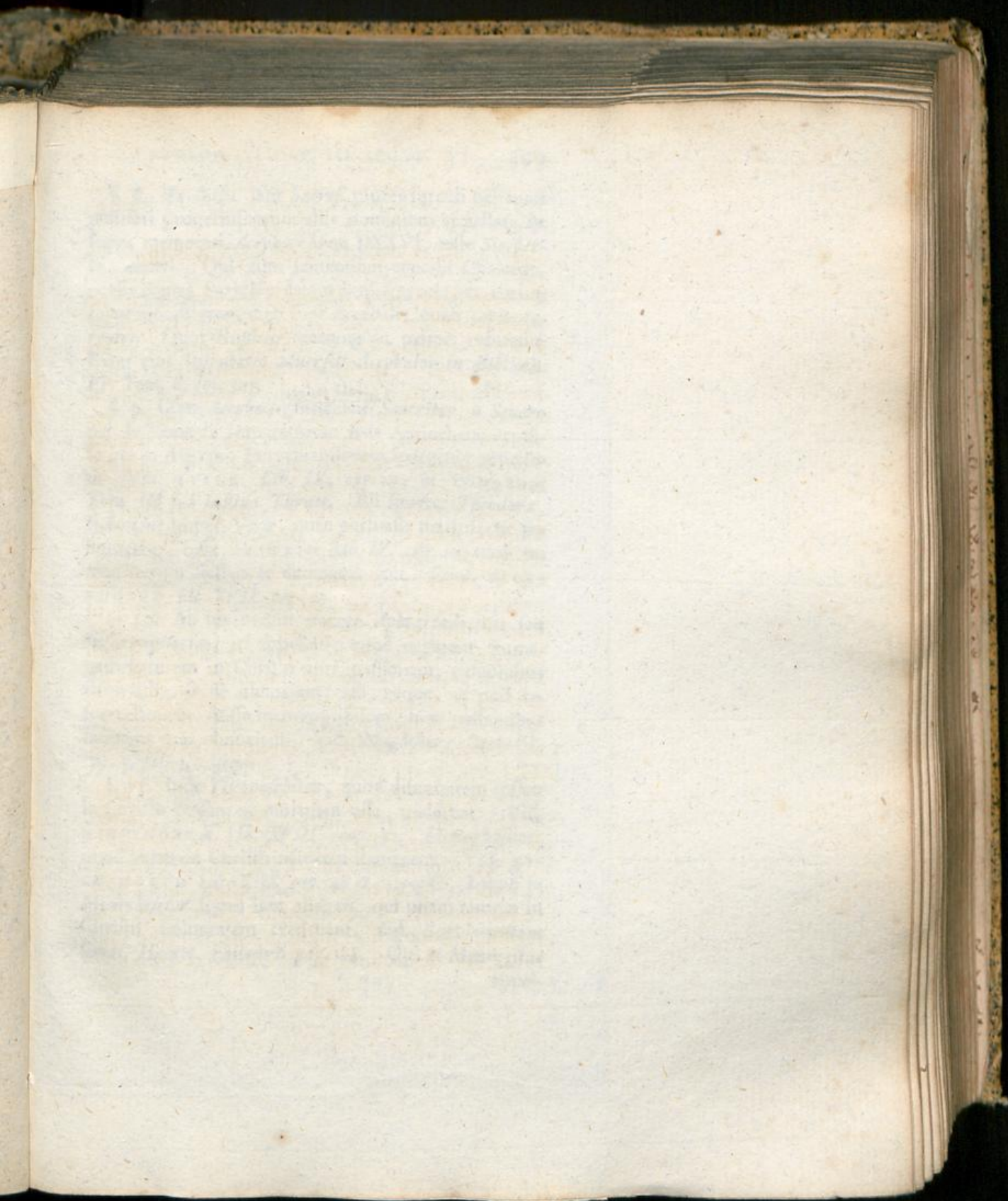
sico, Vandalico et Gothico, item *Historiam Arcanam Iustiniani et Theodorae Augustae* scripsit. MALTRETUS opera eius Parisiis publicauit. (6) *Anastasium Sinaitam*, Patriarcham Antiochenum, qui *ὁ πρῶτος*, siue *Ducem uiae*, aduersus Acephalos et alia opuscula reliquit. Vid. CAVE *Histor. Liter.* p. 419. (7) *Iohannem Scholasticum*, *Climatum a Libro*, quem scripsit, dictum, Abbatem in monte Sina, qui *Scalam Paradisi* et *Librum ad Pastorem* reliquit. Cum quo non confundendus *Iohannes Scholasticus*, Syrus, qui *Collectionem Canonum* et *Nomocanomen*, ac alia opuscula, a IVSTELLO in *Biblioth. Iur. Canon.* allata conscripsit. (8) *Eulogium*, Patriarcham Alexandrinum, qui *Homiliam in Ramos Palmarum*, et *Elenctica* opuscula apud Photium allegata reliquit. (9) *Iohannem Capadocem*, ab abstinentia *Νηστεύων*, seu *Ieiunatore* dictum, qui de *Pseudo-Prophetis*, de *Poenitentia* et *Ascetica* scripsit. Vid. CAVE *Hist. Lit.* p. 427. (10) *Leontium Byzantinum*, Monachum, qui de *Sectis*, item aduersus *Eutyrianos* et *Apollinaristas*, et alios libellos, composuit. Vid. VOSS. de *Histor. Graec.* Lib. IV, c. 8. Leontius autem *Neapoleos Apologiam* pro Christianis aduersus Iudaeos adornauit. (11) *Euagrium Scholasticum*, autorem *Histor. Eccl. Lib. VI*, quam ab anno Christi CCCCXXXI, ad annum Christi CCCCXCIV, perduxit.

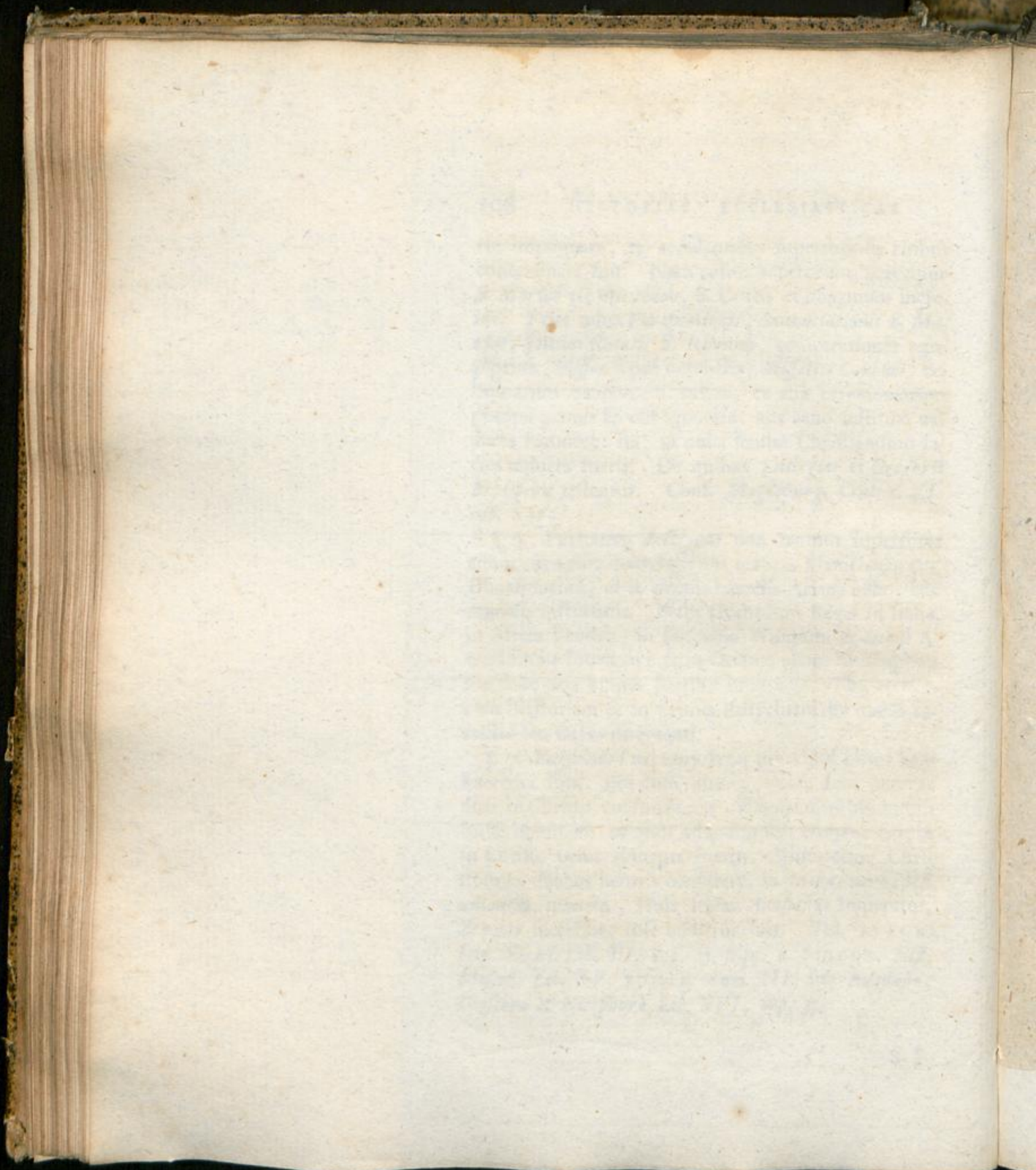
§. 5. *DOCTRINA PVBLICA* tum ex Symbolis, Apostolico, Nicaeno, Constantinopolitano et Chalcedonensi, tum ex Canonibus Conciliorum et Constitutionibus Iustinianaeis, tum ex *Fulgentio*, *Facundo Hermianensi*, *Primasio* et *Gregorio I*, imprimis repetenda est. Sed Chalcedonensis Symboli doctrina ab Eutyrianis et horum affectis diuersa nomina sortitis uarie

rie impugnata, et accedentibus superstitiosis ritibus contaminata fuit. Nam cultus Sanctorum, praecipue *S. Mariae* τῆς Θεοτόκου, *S. Crucis* et imaginum increvit. Festa nova *Purificationis*, *Annunciationis S. Mariae*, festum *Natalis S. Iohannis*, consecrationes templorum, *Missae* super defunctis, *Missatici Canones*, reliquiarum Sanctorum cultus, et alia ceremoniarum pompa primis seculis ignorata, hoc aevo instituta uel aucta leguntur: ita, ut noua sensim Christianismo facies inducta fuerit. De quibus *Liturgiae* et *Gregorii M. Opera* testantur. Conf. *Magdeburg. Centur. VI, cap. 4 et 6.*

§. 6. Puritatem doctrinae non tantum superstites adhuc ueterum *haereticorum* errores Manichaeorum, Donatistarum, et in primis haeresis Ariana adhuc late regnans infecerunt. Nam Gothorum Reges in Italia, in Africa Vandali, in Hispania Wisigothi et *Sueui* Arianismum fouebant; et in Oriente etiam Episcopi ab hac labe non omnes fuerunt immunes. His accesserunt Nestoriani et in primis Eutychiani, in nouas familias seu sectas segregati.

§. 7. Eutychiani uel Eutychetae praecipui huius aeui haeretici sunt, qui cum autore sectae suae naturas duas in Christo confundentes, statuerunt ita assumptum fuisse hominem, ut post adunationem humana natura in Christo uelut absorpta fuerit. Admittebant Christum ex duabus naturis consistere, in duabus uero, post unionem, minime. Huic sectae Anastasius Imperator, Zenonis successor, ipse addictus fuit. Vid. EVAGR. Hist. Eccles. Lib. III, cap. 29, seqq. P. DIACON. Hist. Miscell. Lib. XV. ZONAR. Tom. III, sub Anastasio, Dioscoro et Nicephoro Lib. XVI, cap. 35.

§. 8. Ex dicta iam *haeresi* plures furculi uel rami pestiferi progerminarunt aliis nominibus appellati, ut supra memorati *Acephali* anno DXXXVI, teste *Sigeberto*, exorti. Qui cum sententiam concilii Chalcedonensis contra *Eutychem* latam impugnarent, et eorum caput igneretur, dicti sunt *Acephali*, quasi *capite carentes*. Quos *Rusticus* diaconus in primis refutauit. Extat eius *Disputatio aduersus Acephalos in Biblioth. PP. Tom. X, fol. 349.*

§. 9. Cum *Acephalis* faciebant *Seueritae*, a *Seuero* per *Iustinum II* Imperatorem sede Antiochena expulso, et in Aegypto Eutychianismum spargente appellati. Vid. *EVAGR. Lib. IV, cap. 4*, et *ZONARAM Tom. III sub Iustino Thrace*. Illi fauerat *Theodora*, *Iustiniani* Imper. Vxor, quae persuasit marito, ut reuocaretur, teste *EVAGRIO Lib. IV, cap. 10*, mox tamen iterum eiectus et damnatus fuit. Conf. *NICEPHORVM Lib. XVII, cap. 29.*

§. 10. Ab his ortum traxere *Aphtartodocetae* seu *Incorrupticolae*; ita appellati, quod negarent, humanam naturam in Christo ante passionem, passionibus naturalibus fuisse obnoxiam; sed, aequae, ut post resurrectionem, fuisse incorruptibilem, h. e. passionibus humanis non obnoxiam. Vid. *Magdeburg. Cent. VI, cap. 5, fol. 306, seqq.*

§. 11. Inde *Theopaschitae*, quod diuinitatem ipsam in Christo passam ac mortuam esse, traderent: Vid. *NICEPHORVM Lib. XVIII, cap. 51. Monophysitae*, quod unam in Christo naturam statuerent. Vid. *NICEPHORVM Lib. XIII, cap. 48 et 50*, orti. Immo et *Monothetae* supra iam allegati, qui unam tantum in Christo uoluntatem credebant, uid. *Supplementum Catal. Haeret. Philastrii pag. 108.* Qui et *Monergitae* appel-

appel-

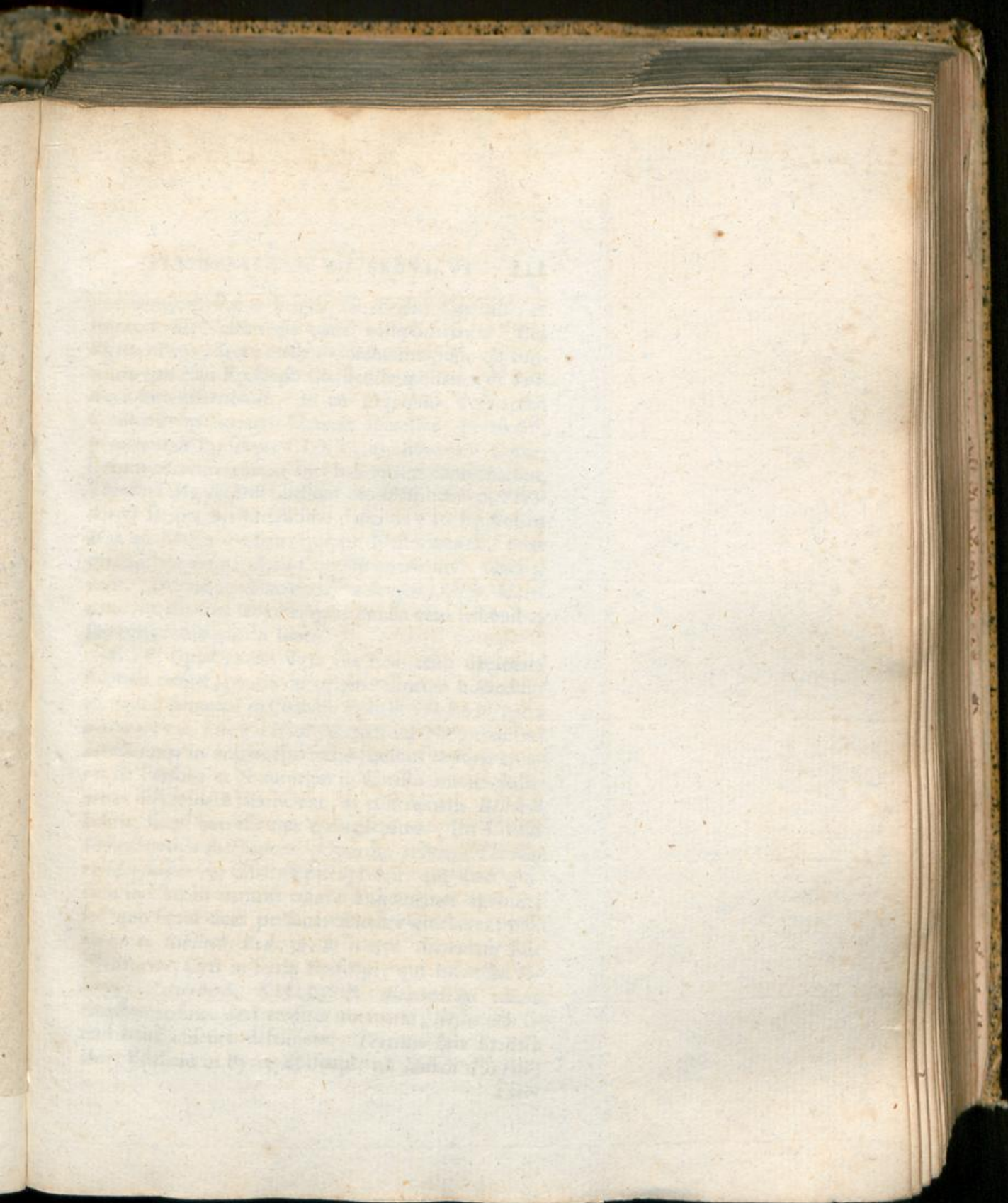
appellati, quod et unam *ἐνσεγεῖσθαι* in Christo statuerent. Vid. PHOTII *Biblioth. Cod. XIX.*

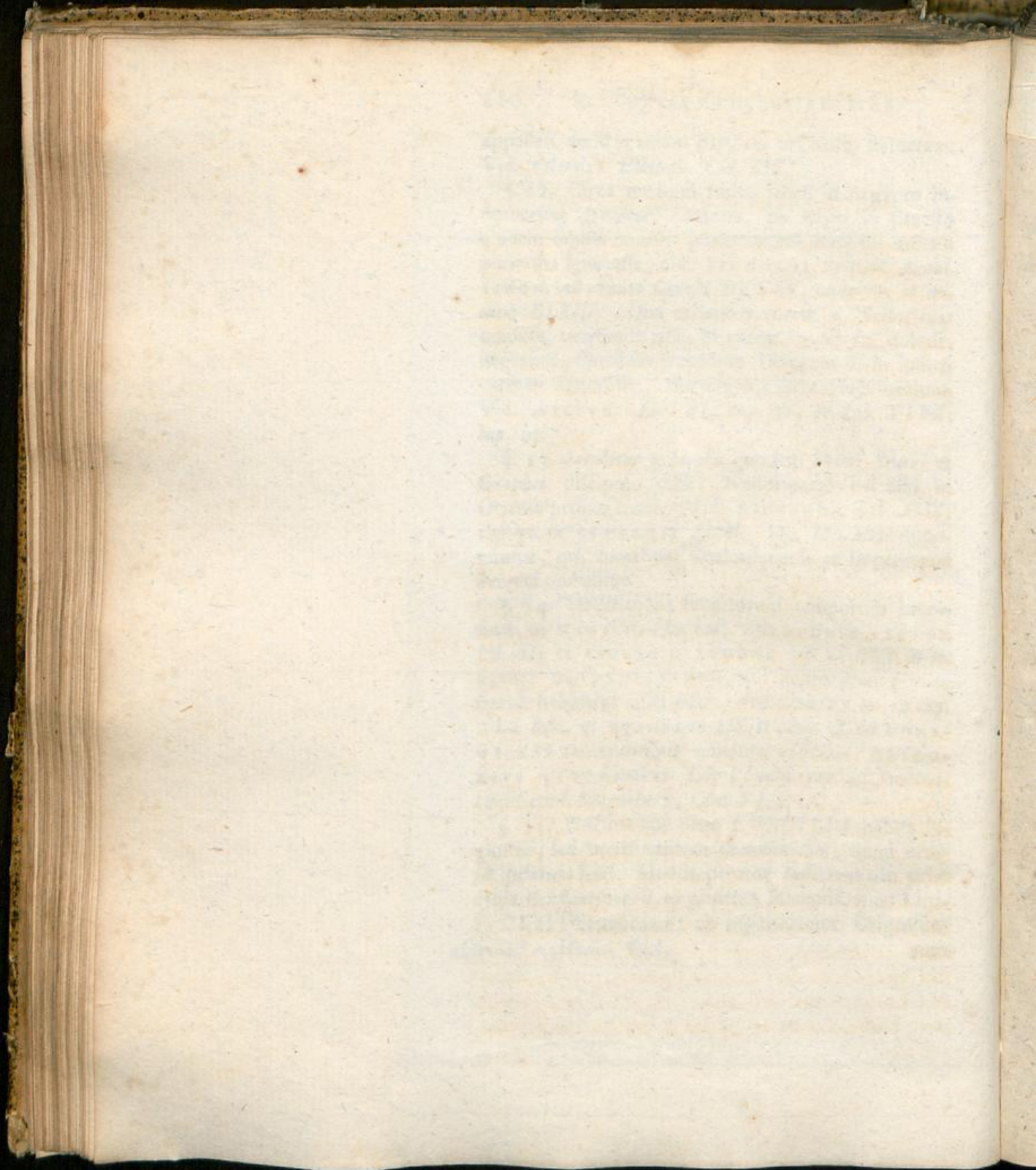
§. 12. Circa medium huius seculi in Aegypto innotuerunt *Agnoſtae*, docentes, *τὸν λόγον* in Christo quidem omnia nouiſſe, humanitatē uero illi unitam permulta ignoraffe, uid. SPONDANI *Epitom. Annal. BARON. ad annum Christi DXXXV, num. 10, et annum DLXIII.* Qua ratione errorem a Nestorianis hauſſe, uerifiſimile eſt. Si autem, quod alii uolunt, negarunt, Christum ſecundum Deitatem diem iudicii extremi ignoraffe, Eutychianis accenſendi ueniunt. Vid. NICEPH. *Lib. II, cap. 30, et Lib. XLIX, cap. 45.*

§. 13. *Iacobitae* a Iacobo quodam Syro, *Seueri* et *Gnaphei* diſcipulo dicti, Nestorianam haereſin in Oriente propagarunt. Vid. NICEPHOR. *Lib. XLIX, cap. 52, et EUTYCHII Annal.* His *Melchitae* opponuntur, qui concilium Chalcedonenſe et Imperatoris decreta tuebantur.

§. 14. De reliquiis ſuperiorum temporum haereſium, ut MANICHAEOIVM, THEODORVS LECTOR *Lib. II, et PAVLVS DIACONVS Lib. XV, Hiſt. Miſc.* agunt. ORIGINISTARVM, qui damnatorum poenas finem habituras aſſerebant, GREGORIUS M. in *cap. XLI Iobi*, et EVAGRIUS *Lib. IV, cap. 38, de DONATISTARVM* erroribus nondum extinctis, GREGORIUS TYRONENSIS *Lib. V, Hiſt. cap. 44, memorant, conf. Magdeburg, Cent. VI, c. 5.*

§. 15. Plurima hoc aeuo CONCILIA habita leguntur, ſed unum tantum *Oecumenicum*, quod ordine quintum fuit. Hoc Imperator *Iuſtinianus* in urbe regia *Conſtanti-nopoli*, ex plurium ſententia, anno Christi DLII conuocauit: ut repullulantes Origeniſta-
aliorum multorum DL. rum

rum controuersiae et litigia, de *Tribus Capitulis*, ex controuersis Nestorianis enata, componerentur. Cui *Vigilius* Papa, licet praefens Constantinopoli, ob contentionem cum Episcopo Constantinopolitano de *Primatu* interesse noluit. In eo *Eutychius*, Patriarcha Constantinopolitanus, Mennae successor, praefedit, praesentibus Episcopis CLXV, qui fidem IV Conciliorum oecumenicorum ante habitum confirmarunt, *Theodori Mopsuesteni* libellum ceu blasphemum, *Theodoreti* scripta Nestorianismo fauentia, et Epistolam *Ibae* ad Marin Persam, quippe Nestorianum, quae coniunctim sumta, *Tria Capitula* uocabantur, damnarunt. Deinde anathematizarunt *Origenis*, *Arii*, *Macedonii*, et aliorum errores, quae omnia octo sessionibus seu collationibus acta sunt.

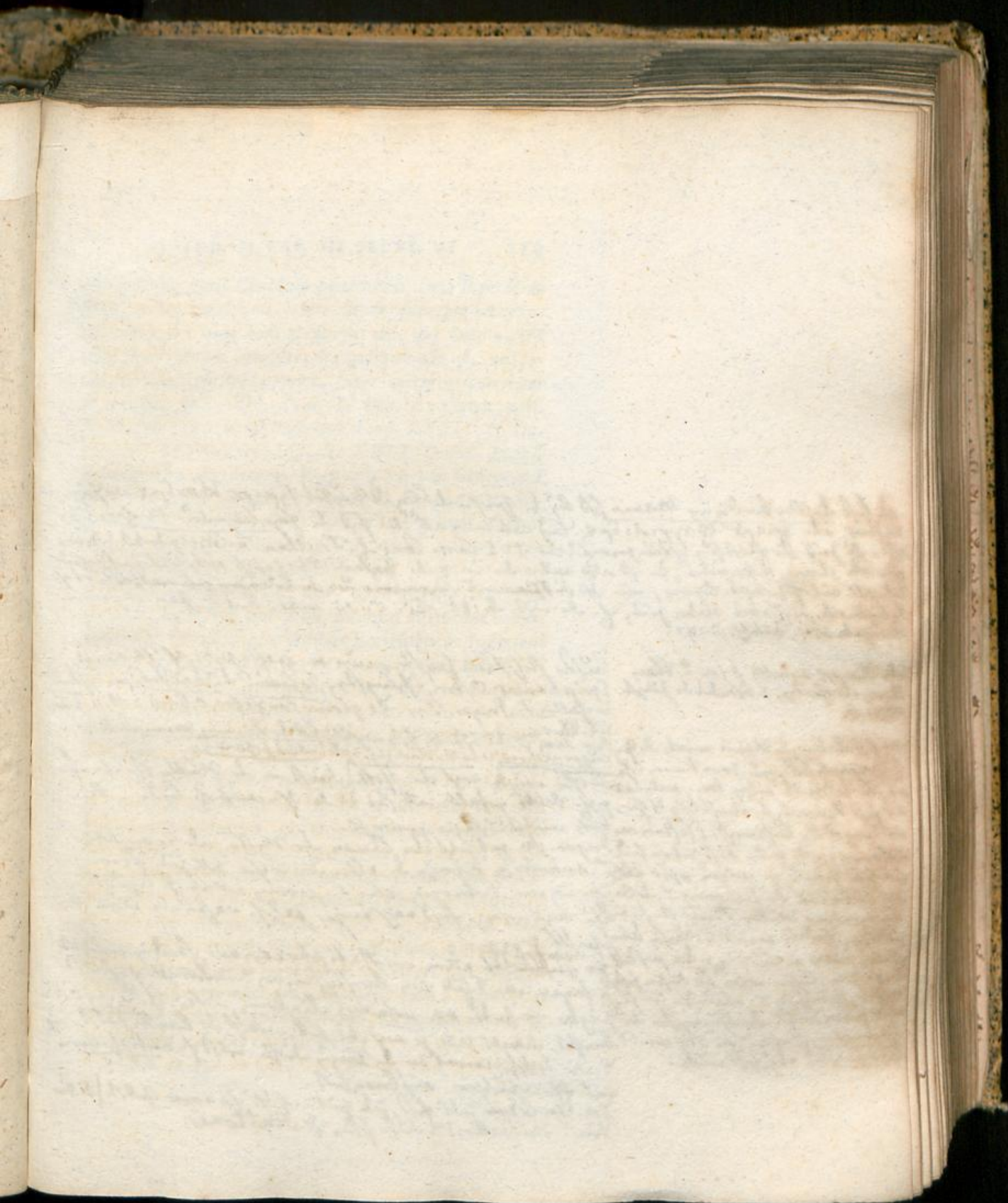
§. 16. Quod autem *Tria* illa hoc aetno decantata *Capitula* attinet, paucis de origine illorum notandum est: quod damnato in Concilio Ephesino *Nestorio*, apud SOCRATEM *Lib. VII, c. 34*, patroni Nestorianismi *Libellos tres* in uulgus sparserint, quibus *Nestorii* errores de Persona et Naturarum in Christo unione palliare et disseminare laborarunt; ne concrematis *Nestorii* Libris, simul haeresis eius extingueretur. Isti Libelli *Tria Capitula* dicebantur. Quorum primum *Theodori Mopsuesteni* in Cilicia Episcopi fuit: qui duas quidem in Christo naturas contra Eunomianos agnouit; sed quo simul duas personas statuere uidebatur; uid. PHOTII *Biblioth. Cod. 38, 81 et 117*. Secundum fuit *Theodoreti*, Cyri in Syria Episcopi, qui instinctu *Iohannis Antiocheni*, XII *Cyrilli Alexandrini* editos Anathematismos acri censura notauerat, *Nestorium* simul haud obscure defendens. Tertium fuit *Epistola Ibae*, Edeffeni in Syria Episcopi, ad *Marin Persam*,
Theo-

Theodori discipulum, scripta, qua itidem *Cyrilli Alexandrini* XII Anathematismos contra *Nestorium* perstrinxit; contra uero *Theodorum* et *Nestorium* laudauit. Vid. *LIBERATI Breuiar. cap. XXIV*, *EVAGRIUM Lib. IV, cap. 38*, *FACUNDI, Hermianensis Ecclesiae Episcopi, Lib. XII ad Iustinianum Imperat. cum Iacobi Sirmondi Not. NICEPHOR. Lib. XVII, c. 26 et 27.*

§. 17. Caeterum finito isthoc Concilio, multa certamina inter *Vigilium* Papam et Orientis Episcopos exorta sunt; cum ille cum suis asseclis hanc Synodum adprobare noller. De quibus *BARONIVS Vigili* partium studiosus multa, sed, sine teste, ad annum *Christi D LIII n. 224*, narrat.

§. 18. Concilia particularia tum in orientali, tum occidentali Ecclesia, in Gallia et Hispania inprimis habita recensentur in *Tom. IV et V Concil.* Quorum epitomen *Franc. Cariolanus* et *Caranza* in *Summa Conciliorum* exhibent. Spectant illa praecipue disciplinam Ecclesiae, quae aucto clericorum numero, et uitiis uariis inolefcentibus iam ualde labefactari coeperat. *Conf. Magdeb. Cent. V, c. 9.*

§. 19. ECCLESIAE REGIMEN ad se pertrahere Patriarchae et Episcopi connitebantur: in primis autem *Romanus et Constantinopolitanus* Patriarchae sine Episcopi de *Primatu* in Ecclesia certabant. Vterque praerogatiua *Vrbis* nitebatur: ille *Veterem*, hic *Nouam* allegabat *Romam*. Hinc *Oecumenici* titulum *Constantinopolitanus Episcopus* sibi a *Iustiniano* in Codice et Nouellis tributum iactabat. Sed post *Pelagium II* ipsi maxime refragabatur *Gregorius M.* in Epistola ad *Gregorium Mauricium Augustum CXCIV*, diserte scribens: *Ego autem fidenter dico, quisquis se uniuersalem Sacerdotem uocat, uel nocari desideret, in elatione*

elatione sua Anti-Christum praecurrit, quia superbiendo se caeteris praeponit. Nec dispari superbia ad errorem ducitur: quia sicut peruersus ille, qui Deus uideri uult super omnes homines; ita quisquis iste est, qui solus sacerdos appellari appetit, super caeteros sacerdotes se extollit, etc. Vid. Tom. II Opp. GREGOR. edit. Basil. fol. 888. Conf. eiusdem Epist. XXXII, et Decretum GRATIANI Distinct. XCIX Canon. Eccles. Interim alios Episcopos Romanos ab hac Gregorii I modestia longe abfuisse Symmachum, Laurentium, Bonifacium II, Dioscorum, Syluerium et Vigilium, eorum uitae et gesta loquuntur. Conf. etiam BARONIUM ad annum Christi DXXXVIII.

§. 20. Ius tamen circa sacra et in clerum, Imperatoribus Christianis hoc aeuo nondum ademptum fuisse, inter alia etiam Constitutiones Ecclesiasticae Iustiniani Imper. probant, etsi BARONIUS ad an. Chr. DXXVIII, n. II, et parasitus Graecus Ecclesiae Rom. LEO ALLATIVUS de Perpet. Consens. Lib. I, cap. 25, hac de causa laudatum Imperatorem sugillant. Conf. Magdeb. Cent. VI, c. 7.

§. 21. CORRUPTAM huius aeui DISCIPLINAM tum contentiones Episcoporum inter se, tum Canones Synodorum, ob emendanda cleri uitia conditi abunde testantur. Ceremoniae et ritus in sacrorum celebratione non tantum increuerunt; sed superstitionibus uariis etiam contaminati sunt. Collegerunt illos Centur. Magdeb. Cent. VI, c. 6. Patronus ceremoniarum in primis Gregorius M. fuit, qui ideo et Pater ceremoniarum appellatur. Referri huc possunt ordines Monachorum aucti Benedictorum a Benedicto Nursino appellati, Apostolicorum, Gregorianorum, de quibus Hespinianus consuli potest.

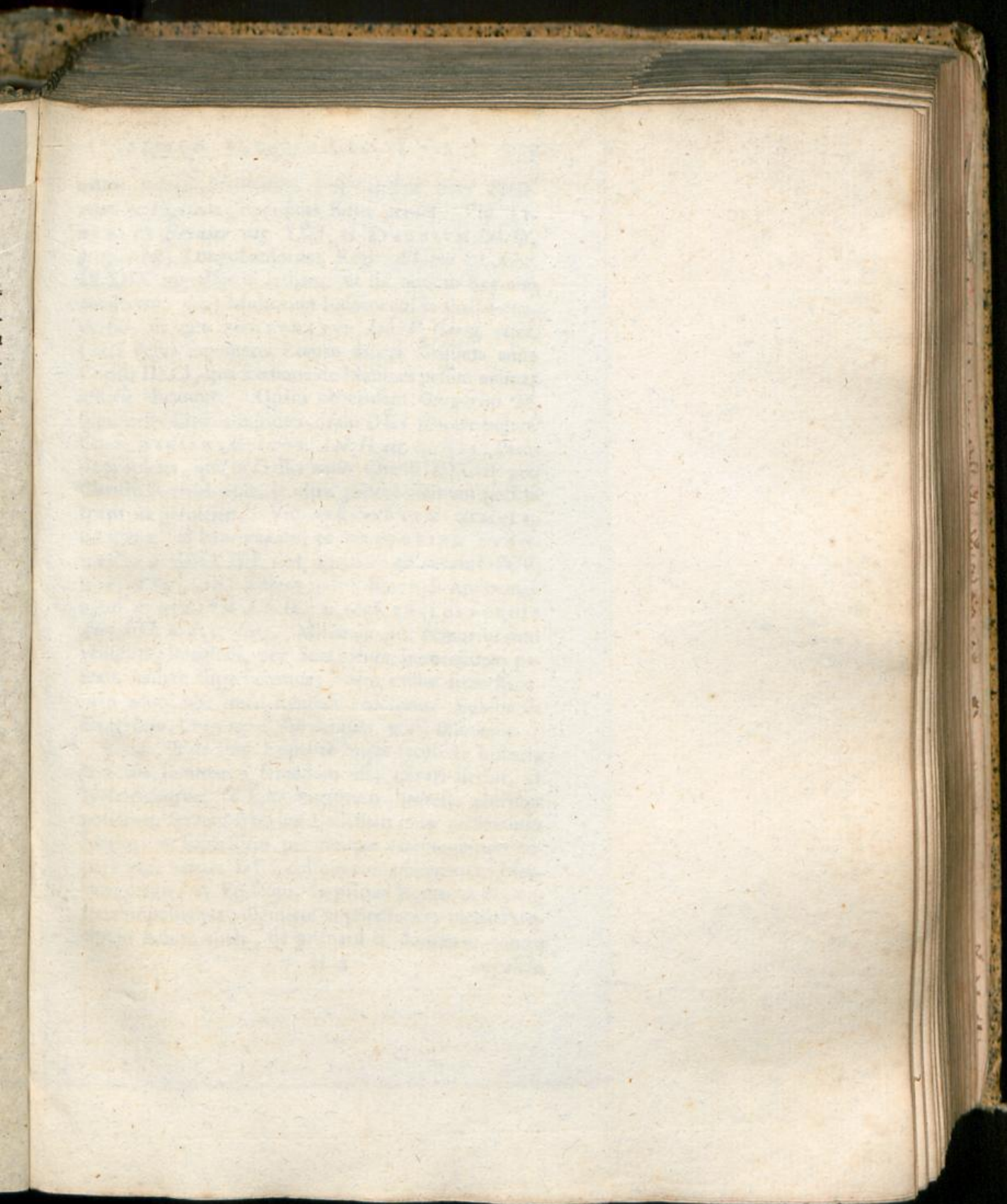
Rechenb. H. E.

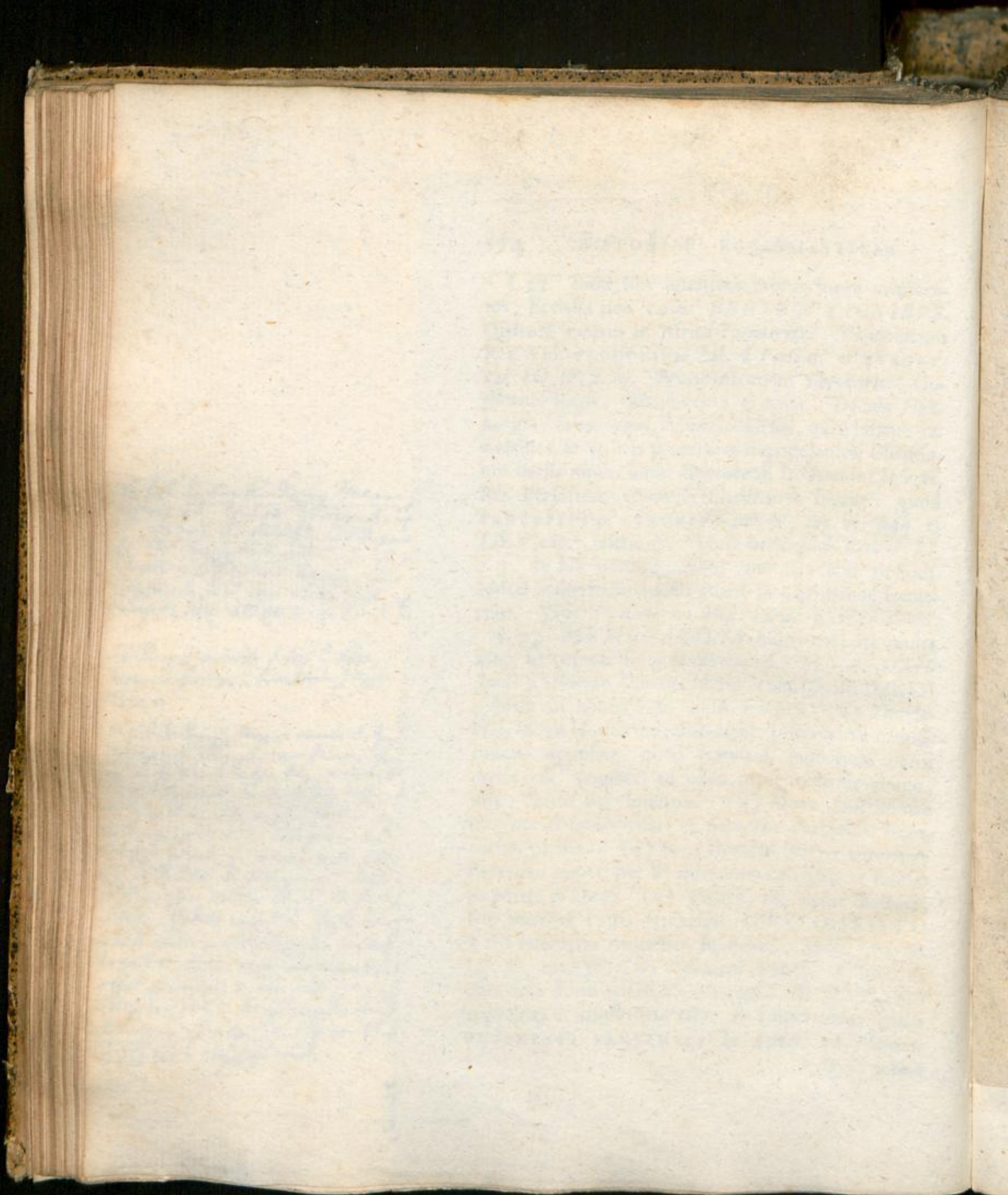
H

§. 22.

§. 22. Inter hos intestinos motus supra memoratos, Ecclesia non caruit *PERSECUTIONIBVS*. Quorum autores in Africa *Hunmericus*, Vandalorum Rex. Vid. *PROCOPIVM Lib. I Vandal.* et *EVAGRIVM Lib. IV, c. 14.* *Procopius* etiam *Theodoric*, Gothorum Regis, tyrannidem l. c. notat. Deinde *Hun- norum*, *Francorum*, *Longobardorum*, qui, Italiam in- uadentes, et uicinas prouincias depopulantes, Christia- nos uariis modis simul diuexarunt. In Oriente *Chosroes*, Rex Persarum, etiam in Christianos saeuuit: quod *PROCOPIVS* et *EVAGRIVS Lib. IV, cap. 25, seqq.* et *Lib. V, cap. 7,* testantur. Plura in *Magdeb. Centur. VI, c. 3,* de his persecutionibus annotata legi possunt. Iudaei Samaritanis iuncti etiam in Christianos saeuie- runt. Vide *ELMACINI Hist. Sarac. p. 264.*

§. 23. *MEMORABILIA* huius aevi ita multa sunt, ut compendium ea uix capiat. (1) *Aera Chri- stiana* a *Dionysio* Abbate ordinata, anno Christi DXXXII publice in numerandis annis recepta. (2) *Theodo- rici*, Regis Gothorum, uiso capite piscis mirae magni- tudinis apposito, quod *Symmachi* innocenter occisi caput esse putabat, ac adeo consternabatur animo, miser obitus uel interitus. (3) Duae sanctissimae uirgines *Brigida* Scota, et *Genosena* Parisiensis Fran- corum patrona. (4) Iuris Romani ueteris autoritate *Iustiniani* Imper. per *Tribonianum* collectio et diuisio in partes et libros. (5) Templi *τῆς ἀγίας Σοφίας*, seu aeternae Patris sapientiae *IESV CHRISTO* dicati exstructio magnifica *Iustiniani*. Vide *EVAGR. Lib. IV, cap. 31.* (6) *Iustiniani* Imper. constitutio, Pontificis Rom. electionem irritam esse debere, nisi approbata et confirmata esset ab Imperatore, quam *ONVPHRIVS PANVINIVS* in *Annot. ad Platinae uitam*

uitam Pelagii II recitat. (7) Schisma inter *Syluerium* et *Vigilium*, Pontifices Rom. ortum. Vid. *LIBERATI Breuiar. cap. XXII*, et *EVAGRIVM Lib. IV, c. 19*. (8) Longobardorum Rege *Alboino* an. Chr. DLXIX ingressus in Italiam: ut ibi nouum Regnum conderent. (9) Multorum Iudaeorum in Gallia conuersio, de qua *FORTVNATVS Lib. V, Carm.* canit. (10) Pestis inguinaria Romae exorta dirissima anno Christi DXCI, qua sternutando homines passim animas efflassee dicuntur. Quam ob causam *Gregorius M.* septiformi Litaniam instituta, iram DEI placare uoluit. Conf. *MARIANVM SCOT. Lib. II, aet. 6*. (11) Pseudopropheta, qui in Gallia anno Christi DXCIII pro Christo se uenditauit, et ultra 3000 hominum post se traxit in perniciem. Vid. *SIGEBERTVM GEMBLACENSEM ad hunc annum*, et *GREGORIVM TVRONENSEM Lib. X Hist. c. 21*, *BARON. ad annum DXCV, n. 82 et 83*. (12) Terrae motus horrendi Antiochiae apud *EVAGRIVM Lib. II, c. 12*, conf. *PHILOSTORGII Lib. XII, n. 8, 9, seqq.* Miracula per demortuorum reliquias, imagines, per Sanctorum inuocationes patrata addere superfedemus; cum multa superstitionem aeuo hoc inualescentem redoleant. Euolue sis *Euagrium, Gregorium Turonensem, et P. Diaconum.*

§. 24. Si de statu Ecclesiae huius seculi ex historia iudicium summatim ferendum est; mirari licebit, ut Nestorianorum et Eutychianorum haereses plurium nouorum feraces errorum Ecclesiam mire turbantium fuerint: ut superstitio per nouum ceremoniarum apparatus, uerum DEI cultum contaminarit et obscurarit magis: ut Episcopi, in primis Romanus et Constantinopolitanus, dignitate et potestate ex nimio Principum fauore aucta, de primatu et dominatu contra

H 2

regulam